

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 460/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **LiNi s. r. o.**, Moravský Svätý Ján 7, IČO 47 574 101, zastúpenej **URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o.**, advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ **JUDr. Ondrej Urban, MBA**, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 69/2020 z 25. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obdo 69/2020 z 25. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľka vo veci samej vystupovala v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanej obchodnej spoločnosti [redacted], [redacted], [redacted] [v čase podania žaloby 9. februára 2016 ako [redacted], pozn. (ďalej len „žalovaná“)] a podanou žalobou sa domáhala zaplatenia sumy 17 333,50 eur s príslušenstvom z titulu nezaplatenia faktúr za vykonané stavebné práce. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) na základe návrhu právneho zástupcu žalovanej na pojednávaní 9. decembra 2019 vo veci rozhodol rozsudkom

pre zmeškanie č. k. 22 Cb 53/2016-448 z 9. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“) a žalobu zamietol. Dôvodom bolo, že na pojednávanie konané 9. decembra 2019 sa sťažovateľka (resp. jej právny zástupca, pozn.) nedostavila (bez toho, aby ospravedlnil svoju neúčast' na tomto pojednávaní, pozn.), hoci jeho termín brala na vedomie na predbežnom prejednaní sporu 21. októbra 2019 a bola poučená o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

3. Sťažovateľka podaním – návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 281 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) okresnému súdu doručeným 12. decembra 2019 navrhla, aby zrušil rozsudok pre zmeškanie (uvedené odôvodnila tým, že právny zástupca sa nemohol včas dostaviť na pojednávanie z dôvodu zdravotných komplikácií, tiež poukázala na to, že od počiatku sporu bola aktívnou sporovou stranou, pozn.). Zároveň požiadala o dodatočné ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu na pojednávaní. Okresný súd uznesením č. k. 22 Cb 53/2016-530 z 13. januára 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 13. januára 2020“) návrh sťažovateľky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu z 13. januára 2020 podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Cob 32/2020-620 z 23. apríla 2020 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 23. apríla 2020“), ktorým potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu ako vecne správne. Následne sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu z 23. apríla 2020 dovolanie [ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pozn.]. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol.

4. Najvyšší súd v napadnutom uznesení odmietnutie dovolania sťažovateľky v časti, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, odôvodnil tým, že sťažovateľka pred okresným súdom a ani pred súdom odvolacím nepreukázala ospravedlniteľnosť dôvodu, pre ktorý sa na pojednávanie nedostavila. Poukázal na to, že v predmetnom konaní sa súd nezaobera otázkou, či boli splnené zákonné predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané sťažovateľkou, resp. zistené súdom, je alebo nie je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti na pojednávaní. Uviedol, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je definovaný právnou normou a je len na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách toho-ktorého prípadu posúdi ako hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Podľa posúdenia dovolacieho súdu bola odpoveď krajského súdu na to, či sťažovateľkou tvrdené okolnosti zmeškania pojednávania sú ospravedlniteľné, vyjadrená jasne a presvedčivo. Uviedol, že z predložených dvoch priepustiek vystavených na meno právneho zástupcu sťažovateľky s dátumom 9. decembra 2019 a 10. decembra 2019 v kolónke „*má dovolené opustiť pracovisko*“ a s odtlačkom pečiatky lekára – imunológa a alergiológa s poznámkou celý deň, nie je absolútne zrejmé, že išlo o náhle zhoršenie zdravotného stavu, ktoré si vyžiadalo poskytnutie okamžitej zdravotnej starostlivosti, naordinovanie liekov a kľudový režim v trvaní minimálne dvoch pracovných dní, ako to tvrdila sťažovateľka. K tomu dodal, že nebolo potrebné predkladať celú zdravotnú dokumentáciu, ale potvrdenie ošetrojúceho lekára, z obsahu ktorého by vyplývala existencia náhleho zhoršenia zdravotného stavu vrátane času návštevy lekára, ktorý objektívne bránil právnomu zástupcovi osobne sa zúčastniť na pojednávaní, resp. aspoň akoukoľvek formou ospravedlniť jeho neúčast' na pojednávaní. V tejto súvislosti uviedol, že sťažovateľka bola povinná relevantnými listinnými dôkazmi preukázať existenciu ospravedlniteľného dôvodu

zmeškania, a preto jej námietka, že súd mal v prípade nedostatočného dôkazu overiť, resp. urobiť dožiadanie u ošetrojúceho lekára ohľadom zdravotného stavu jej právneho zástupcu, je irelevantná. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd poukázal na to, že z ustanovenia § 421 ods. 2 CSP vyplýva, že dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Na základe uvedeného preto dovolanie v tejto časti [proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 357 písm. h) CSP, pozn.] nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namieta jeho neodôvodnenosť, arbitrárnosť, svojvoľnosť a nesprávne právne posúdenie veci. Podľa nej dovolací súd nereagoval na jej kľúčové námietky. Poukázala na to, že už v podanom návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako aj v odvolaní uviedla, že na 9. december 2019 (termín pojednávania, pozn.) mal jej právny zástupca pracovné záležitosti usporiadané tak, aby sa tohto pojednávania mohol riadne zúčastniť, no nezúčastnil sa ho práve z dôvodu akútneho zhoršenia zdravotného stavu. Dodala, že skutočnosť, že išlo v prípade právneho zástupcu o akútne zhoršenie zdravotného stavu, dokladuje aj to, že mu bola poskytnutá zdravotná starostlivosť lekárom špecialistom bez nutnosti zaobstarania si výmenného lístka od obvodného lekára, pričom vzhľadom na citlivosť údajov nepovažoval právny zástupca za potrebné predkladať kompletnú lekársku správu, avšak jasne vyjadril súhlas, aby v prípade potreby odborný špecialista súdu sprístupnil informácie o jeho zdravotnom stave. Namieta, že dovolací súd v napadnutom uznesení na uvedené ani jednou vetu nezareagoval a nevyjadril sa k tomu, prečo v prípade pochybností nepožiadal o podanie odborného vyjadrenia špecialistu – imunológa. Podľa sťažovateľky ide v danom prípade o krajne formalistický prístup pri výklade právnych noriem, keď napriek predloženým dvom potvrdeniam (ktoré podľa názoru sťažovateľky jasne preukázali náhlosť zhoršenia zdravotného stavu jej právneho zástupcu, ako aj to, že tento zdravotný stav vylučoval jeho účasť na pojednávaní, pozn.) súd požadoval ďalšie podklady, ktorými by sa preukázalo len to, čo už bolo preukázané týmito listinnými dôkazmi. Má za to, že rozhodnutie je z ústavnoprávneho hľadiska neutržateľné, pretože v ňom absentuje materiálny prístup k spravodlivosti. Namieta ústavne nonkonformný výklad ustanovenia § 281 CSP, že je čisto na posúdení súdu, ako vyhodnotí ospravedliteľnosť okolností, pre ktoré sa právny zástupca nedostavil na pojednávanie. Zároveň sa podľa sťažovateľky dovolací súd nevyjadril k argumentu, prečo sa právny zástupca nedal zastúpiť iným advokátom (keď argumentovala tým, že ju jej právny zástupca zastupuje od začiatku sporu, keď ešte vykonával advokáciu ako samostatný advokát a iba on pozná detailne tento spor a len on je schopný náležite hájiť a chrániť jej práva, pozn.). Doplnila, že zdravotný stav právneho zástupcu sa zhoršil náhle a neočakávane, preto nemal ani čas riešiť oznámenie tejto skutočnosti na okresnom súde, ale riešil prioritne svoj akútny negatívny zdravotný stav. Argumentuje, že nebolo možné od advokáta spravodlivo požadovať, aby sa dal na pojednávaní zastúpiť, pretože nikto nebol v daný deň objektívne schopný sa dôsledne pripraviť na pojednávanie. Poukázala zároveň na to, že počas predchádzajúceho obdobia 3 rokov vedenia sporu konala v plnej súčinnosti so súdom a aj z tohto dôvodu bolo krajne nespravodlivé ju takto sankcionovať. Podľa sťažovateľky nebolo prihliadnuté

na materiálnu stránku veci a napadnuté uznesenie bolo vydané aj v rozpore s judikatúrou, keď dovolací súd použil výlučne formalistický výklad ustanovení rozsudku pre zmeškanie a nevzal do úvahy materiálny aspekt podmienok pre jeho vydanie. V dôsledku uvedeného tak podľa názoru sťažovateľky došlo jednak k porušeniu jej práva na spravodlivý proces a zároveň aj k porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania, keďže rozsudok pre zmeškanie pre sťažovateľku znamenal neúspech v súdnom konaní a ako žalobkyňa sa nemohla na nezávislom a nestrannom súde domáhať svojich práv a právom chránených záujmov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj základného práva na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd zvolil formalistický prístup pri výklade právnych noriem v súvislosti s vydaným rozsudkom pre zmeškanie a pri rozhodovaní o ňou podanom dovolaní absentuje v napadnutom uznesení materiálny prístup k spravodlivosti pri posudzovaní ospravedlniteľných dôvodov neúčasti právneho zástupcu na pojednávaní.

7. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v zmysle jeho stabilnej judikatúry otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. II. ÚS 324/2010). To, samozrejme, neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľky.

8. Zároveň je vhodné pripomenúť, že cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práv sťažovateľky. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovaně vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru, a teda nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia uplatnených práv sťažovateľky už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 528/2020).

9. Úlohou ústavného súdu bolo preto v danom prípade posúdiť, či najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým uznesením nevybočil zo zákonného rámca, a teda či napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu sťažovateľkou uvedených práv, a to aj s poukazom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

10. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 504/2021).

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

11. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a dôvodov na odmietnutie podaného dovolania v ňom uvedených, s poukazom na v ústavnej sťažnosti uplatnené námietky sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd dôvody, pre ktoré odmietol dovolanie, primerane a jasne uviedol najmä v bodoch 25 až 31 napadnutého uznesenia.

12. Pretože je sťažovateľke odôvodnenie napadnutého uznesenia dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste preto nebude podrobnejšie rozoberať a bližšie rozvádzať jeho jednotlivé závery. Len pre doplnenie uvedie, že najvyšší súd sa s dovolaním sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu vysporiadal ústavne konformným spôsobom. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že v prípade sťažovateľkou uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd ňou podané dovolanie odmietol, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému jeho podanie nebolo prípustné. Podstata námietok sťažovateľky však najmä smerovala vo vzťahu k odmietnutiu ňou podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. K tejto časti odôvodnenia napadnutého uznesenia je v prvom rade potrebné poukázať na záver dovolacieho súdu, že sťažovateľka pred prvoinštančným súdom, ako ani pred súdom odvolacím nepreukázala ospravedlniteľnosť dôvodu nedostavenia sa na nariadené pojednávanie. Ako bolo aj v napadnutom uznesení uvedené, v prípade „ospravedlniteľného dôvodu“ nejde o právne striktné definovaný pojem, ktorého obsah by bol jasne a nemenne určený. V tomto prípade existuje určitá miera úvahy vo veci konajúceho súdu, ktoré z dôvodov predostretých sporovou stranou bude ako takéto ospravedlniteľný dôvod neúčasti akceptovať. Samozrejme, aj v tomto prípade však táto úvaha nesmie byť svojvoľná, ale podporená racionálnymi argumentmi. V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že najvyšší súd jasne argumentoval, že sťažovateľkou (resp. jej právnym zástupcom, pozn.) predložené dve priepustky (s dátumom 9. decembra 2019 a 10. decembra 2019, pozn.) jednoznačne nepreukazovali náhle zhoršenie zdravotného stavu a nutnosť poskytnutia okamžitej zdravotnej starostlivosti. Najvyšší súd tiež reagoval aj na námietku sťažovateľky týkajúcu

sa skúmania zdravotného stavu jej právneho zástupcu (vyžiadanim si, resp. nahliadnutím do jeho zdravotnej dokumentácie, pozn.). V tejto súvislosti najvyšší súd jednoznačne uviedol, že práve sťažovateľka bola povinná (teda na nej spočívalo dôkazne bremeno, pozn.) preukázať relevantnými dôkazmi existenciu ospravedliteľného dôvodu zmeškania pojednávania. Zároveň ústavný súd sťažovateľke dáva do pozornosti aj tú časť argumentácie najvyššieho súdu, v ktorej vo vzťahu k požadovanému potvrdeniu s uvedením času návštevy lekára poukázal aj na to, že predloženými priepustkami nebolo jednoznačne preukázané, že sa nielen nemohol právny zástupca dostať na pojednávanie, ale že ani len svoju neúčast' nemohol žiadnym spôsobom ospravedlniť. Na tomto mieste si ústavný súd zároveň dovolí uviesť poznámku, že ani zo samotnej ústavnej sťažnosti nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by v okolnostiach danej veci preukazovali, že právny zástupca nebol vôbec schopný vykonať žiaden úkon (ako je napríklad poslanie aspoň krátkej správy okresnému súdu, že sa nedostaví na pojednávanie, či oznámenie tejto skutočnosti svojmu asistentovi, ktorý by okresnému súdu takúto správu poslal s tým, že dodatočne doloží listinné doklady reálne preukazujúce nemožnosť jeho účasti na pojednávaní, pozn.), keďže, ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti, právny zástupca bol schopný sa osobne dostať k lekárovi špecialistovi na vyšetrenie (bez nutnosti napríklad privolať si zdravotnú pomoc, pozn.).

13. K samotnému posúdeniu ospravedliteľného dôvodu neúčasti na pojednávaní ústavný súd dodáva, že pod slovné spojenie „ospravedliteľný dôvod“ (neúčasti na pojednávaní, pozn.) nie je možné podriaďovať aj zhovievavosť, resp. benevolenciu konajúcich súdov v prospech jednej zo sporových strán. V takomto prípade je pre všeobecné súdy rozhodujúci aspekt reálnych možností, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v danej situácii, t. j. telefonické, prípadne elektronické kontaktovanie súdu v deň zmeškaného pojednávania, resp. dostatočné časové okno na realizáciu takéhoto kontaktu (m. m. IV. ÚS 504/2021). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na to, že z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka až na tretí deň po pojednávaní požiadala dodatočne o ospravedlnenie právneho zástupcu na pojednávaní, pričom z ústavnej sťažnosti je tiež zrejmé, že tak učinila po tom, ako na druhý deň po pojednávaní asistentka právneho zástupcu sťažovateľky nahliadla na okresnom súde do elektronického súdneho spisu. V rámci argumentácie síce sťažovateľka poukázala na to, že zastupovať na danom pojednávaní ju údajne mohol len jej právny zástupca, avšak tento argument podľa posúdenia ústavného súdu ničím nevyvracia argumentáciu dovolacieho súdu v tej časti, podľa ktorej nebola preukázaná ani nemožnosť včasného ospravedlnenia jeho neúčasti na pojednávaní (či už samotným právnym zástupcom alebo jeho zamestnancom, pozn.).

14. Ústavný súd aj s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nevzhladol také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ústavný súd oprávňovali na vyslovenie záveru o porušení sťažovateľkou uvedeného práva na spravodlivý proces. Závery najvyššieho súdu podľa posúdenia ústavného súdu tak v danom prípade nie je možné označiť za zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu za ústavne neudržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do výsostnej právomoci najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania prípustnosti podaného dovolania.

15. V tejto súvislosti ústavný súd tiež zdôrazňuje, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a pokiaľ tieto jeho závery v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd

nemá dôvod do tejto výsostnej právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať (m. m. I. ÚS 139/2019). Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania:

16. Princíp rovnosti účastníkov konania (resp. strán v spore) tvorí základný definičný prvok práva na súdnu ochranu a aj nevyhnutnú súčasť každého právneho štátu, ktorý sa k tomuto princípu hlási prostredníctvom čl. 1 ods. 1 ústavy. Rovnosť účastníkov konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci civilného konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný. Predmetné ustanovenie ústavy teda zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania (m. m. I. ÚS 9/2021).

17. Rovnosť strán v civilnom konaní je v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadriteľná princípom rovnosti zbraní, ktorý tvorí prvok spravodlivého súdneho konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie preto v kontexte princípu rovnosti zbraní zabezpečuje, aby každá strana sporu mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (napr. De Haes a Gijssels proti Belgicku, rozsudok z 24. 2. 1997, sťažnosť č. 19983/92, bod 53 alebo Ankerl proti Švajčiarsku, rozsudok z 23. 10. 1996, sťažnosť č. 17748/91, bod 38).

18. Vychádzajúc z takto vymedzeného obsahu práva na rovnosť účastníkov konania, ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie napadnutým uznesením najvyššieho súdu v prípade sťažovateľky nezistil, preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 24. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu